

neque Petrus exigere posset plenum ac firmum assensum, neque agni et oves possent illum praestare; tunc iterum deficere posset fides totius Ecclesiae, aut pabulum sane doctrinae Ecclesia non acciperet a Petro. Necesse est ergo ut Petrus eiusque successores sint in suo magisterio infallibles. — Pariter infallibles sint oportet ex sese et non ex consensu Ecclesiae ». Omnes enim, etiam pastores simul sumpti, debent pasci a Petro; siquidem eorum omnium Pastor est Petrus; at si magisterium Petri non esset infallibile, seu si eius sententia non esset irreformabilis, nisi ex consensu Episcoporum vel Ecclesiae, Petrus pasceretur a suis agnis aut ovibus: quod tum absonum est, tum aperte contrarium institutioni Christi.

§ III.

Expenditur singillatim testimonium Lucae XXII. 32.

+ 1059. Imminente hora illa, qua Ecclesiam sibi sanguine suo acquisiturus erat, ait Christus Dominus ad Petrum (Luc. XXII. 32.): « Simon, Simon, ecce Satanus expetivit vos, ut cibraret sicut triticum; ego autem rogavi pro te, ut non deficiat fides tua; et tu aliquando conversus confirma fratres tuos ». Unde sic arguimus: Efficax haec Christi oratio Petrum respicit, et quidem non uti privatam personam, sed uti designatum totius Ecclesiae Caput, et Apostolorum Principem, adeoque in Petro respicit eius quoque successores. Atqui petiit Christus ne fides Petri deficeret, ita ut posset fratres in fide confirmare: quod infallibilitatem importat. Ergo Petrus eiusque successores infallibilitatis charismate gaudent — Debet autem Petrus (eiusque successores) fratres confirmare in fide, et non ab eis confirmari: ergo decreta fidei, quae a Petro eiusque successoribus eduntur, ex sese et non ex consensu Ecclesiae sunt irreformabilia.

1060. Ut hoc argumentum totam suam vim obtineat, simulque vindicetur a falsis interpretationibus, quaedam generatim adnotanda sunt, antequam confirmetur per partes. Ac primo quidem, efficacem fuisse Christi orationem ne deficeret fides Petri, con-

Fons.

stat — 1) quia forma eius plane absoluta est, neque ulla in textu vel alibi insinuatur conditio — 2) Imo omnes orationes Christi, quae pro fine habent fidem aut essentialie bonum Ecclesiae, absolutae sunt et efficaces (nn. 749.804): oravit autem Christus ne deficeret fides Petri, ut hic confirmaret fratres, expetitos a Satana, et sic invincibilis maneret Ecclesiae fides — 3) Hinc probe sciens Christus, orationem suam fuisse exauditam, absolute imposuit Petro munus confirmandi fratres.

1061. Hinc est quod ad vim argumenti enervandam, alias potius vias inire. Alii enim — 1) negarunt obiectum orationis Christi fuisse Petri *indefectibilitatem in fide*, ut deinde fratres *in fide* confirmaret; sed illud fuisse dicunt vel *perseverantiam* Petri in gratia post lapsum, aut *fiducia*, qua deictos Apostolorum animos ex Christi passione erigeret ac confirmaret. Alii — 2) concedunt quidem obiectum orationis Christi fuisse indefectibilitatem in fide: verum dicunt illam non ipsum Petrum, sed Ecclesiam, cuius Petrus personam gerebat, respicere: unde, aiunt, id impetravit Christus, ut fides Ecclesiae catholicae numquam deficeret. Alii — 3) denique agnoscent orasse pro *Petri infallibilitate in fide*: at, dicunt, id *personale* fuit ipsi Petro, ita ut non debuerit eius successoribus esse commune.

1062. Ut postremum hunc errorem confirmant, interpretantur illud « *conversus confirma* », etc. de Petri conversione post tripli negationem; ac deinde ita ratiocinantur: illius fides non est defectura, et illi dicitur « *confirma fratres tuos* », qui erat lapsus et convertendus; atqui Petrus uti *persona privata* et non ut Caput Ecclesiae lapsus erat et convertendus; ergo Petri, uti privatae personae, fides indefectibilis futura erat, ac proinde nullum erat privilegium ad successores transmittendum.

1063. Verum huiusmodi effugium duplice refutatur. Nam — 1) data etiam interpretatione illius *conversus, neg. conseq.*; quia lapsus Petri potuit quidem esse *occasio* orationis Christi, sed non *adaequata ratio* aut *adaequatum obiectum* orationis ipsius, uti constabit ex argumentis, quibus mox ostendemus orationem Christi respicere Petrum uti *designatum Caput Ecclesiae*. Hinc merito ait Bellarminus (cap. 3.): « Converti a peccato negandi non necessario convenit successoribus Petri, cum necessario tamen conve-

niam eis confirmare fratres. Nam converti a peccato non convenit hominibus, nisi quatenus privatae personae sunt, et ideo personale donum est: at confirmare fratres convenit homini ut caput est et princeps aliorum; et ideo transit ad successores ».

2) Sed tradita interpretatio illius *conversus* negari potest cum Maldonato, Grotio, Jansenio, Calmet, etc. Hoc enim loco voci *conversus* non inest notio quae reddatur phrasim « postquam a lapsu *conversus es* »; sed quae idem sit hac « vices reddens, vice versa seu vicissim »: ita ut haec Christi Domini sententia prodeat: « Ego oravi pro te, ut fides tua non deficiat; sed tu vicissim confirma fratres tuos: equidem rogavi ne diaboli tentationibus tu succumberes; et tu repende fratribus tuis vices, ut in similibus periculis ac temptationibus per te confortati immobiles consistant ». Id — a) perfecto prope phrasim parallelismo confirmatur: membra enim membris accurate invicem respondere videntur; Ego feci pro te; tu fac aliquando vicissim pro ceteris: ne tu deficias in fide; ne firmitas desit fratribus tuis — b) Confirmatur etiam ex conditione personarum. Nam credibile non est Christum Dominum id dicere ac mandare, quod neque Petrus neque Apostoli ceteri ibi praesentes intelligere poterant; de casu autem Petri, et de consequente eius conversione nulla mentio occurrerat: quomodo ergo potuissent auditores verba Christi intelligere eo sensu qui obicitur? Certe cum paulo post Christus monuerit Petrum de imminente lapsu, adeo nova Petro contigit haec admonitio, ut totis viribus magistro affirmanti obniteretur: quod manifestum indicium est, Petrum et Apostolos antea de lapsu minime cogitasse — Cf. Schrader (de Unitate Rom. p. 2. a pag. 179.).

1064. His praeiactis, quisque videt ad vim argumenti, de quo agimus, tuendam, tria nobis probanda esse: — 1) obiectum orationis Christi esse indefectibilitatem in fide — 2) Hanc directe respicere non Ecclesiam aut reliquos Apostolos — 3) Petrum, quidem uti designatum Ecclesiae Caput, cuius proinde praerogativa ad successores transmitti debet.

1065. Itaque I. *Christus oravit pro indefectibilitate in fide*. Nam — 1) verba Christi sunt: « Rogavi pro te, ut non deficiat *fides tua* »: abs re autem plane diceret: « ut non deficiat *fides*

tua », si aliud quidpiam quam indefectibilitatem in fide voluissest Petro impetrare.

2) Christus opposuit orationem suam odio inimici. Quid autem inimicus, Satan, tentavit? « expetivit vos ut cibraret sicut triticum », scilicet voluit vos concutere ac separare; « in cibratione enim, ait Cameron (Myroth. Evang. in h. l.), duo sunt: unum concurratio illa atque agitatio, qua omnia sursum deorsum vertuntur; alterum vero segregatio et separatio ». Voluit ergo Satanas id rapere, quo Apostoli uniebantur cum Christo; id autem praecipue est fides, per quam accedimus ad Christum, et quae principium est unionis ac societatis cum Christo; voluit, tentatione omnium deterrima, id rapere, quo amissio, non fructus solum, sed ipsa radix frugiferae arboris amittitur. Christus ergo opponens orationem suam temptationi Satanae, rogavit ut non deficeret *fides* Petri, ut ipse *conversus* ad fratres, eos confirmaret.

3) Interpretationi de oratione Christi pro Petri *perseverantia*, et non *fide*, obstant — a) ipsa verba; dixit enim Christus: « rogavi pro te, ut non deficiat *fides tua* ». — b) Si considerentur solum verba *fides tua*, certum est Christum orasse pro fidei indefectibilitate in Petro, etsi daretur eum orasse pro *perseverantia*; haec enim necessario includit fidem. Si vero considerentur simul sequentia verba *confirma fratres tuos*; certum est munus a Christo impositum esse Petro praeceteris Apostolis; unde aliquid petuit pro Petro, quod non esset commune ceteris: et certe agitur de temptatione communi « Satanas expetivit vos », et tamen Christus orat speciatim pro Petro « rogavi pro te ». Atqui donum perseverantiae, imo confirmationis in gratia commune fuit omnibus Apostolis. Ergo.

4) Interpretationi vero de *fiducia* obstat — a) ipsa eius novitas et fundamentum. Haec enim interpretatio ignota fuit ipsis osoribus Pontificiae infallibilitatis, et primo proposita fuit dum in Concilio Vaticano agitaretur quaestio de huius Petri praerogativa definitione: pro fundamento autem habet assertum Protestantum, nempe *fidem* in Script. significare *fiduciam*: quem errorem non semel refutavimus (cf. *de Gratia Christi*, n. 1091.; *de Virt. Infusis*, n. 656. seqq.) — b) Obstat constans et universalis PP. interpretatio, uti patebit ex testimoniosis paulo infra tradendis —

c) Fiducia seu spes, si vera sit, fide nititur, adeo ut sine hac nequeat illa consistere: si ergo ex Christi oratione indefectibilis futura erat *fiducia Petri*, indefectibilis etiam erat eius fides (cf. *de Virt. Infusis*, n. 241.) — d) Si eadem interpretatio coarctetur ad fiduciam *solum* Apostolorum, tempore passionis Christi, erigendam, excluditur etiam iis omnibus, quibus mox ostendemus orationem Christi respicere Petrum ut *Caput Ecclesiae*.

1066. II. Dicimus, *orationem Christi in recto referri ad personam Petri, et non ad omnes aequae Apostolos, aut ad Ecclesiam*, licet firmitas Petri in fide cessura sit in bonum Ecclesiae. Etenim — 1) non potuit Christus accuratius Petri designare personam; nam et bis inquit: « Simon, Simon »; et addit pronomen « pro te »; item, « fides tua », et « tu.... confirma fratres tuos ». — 1) Si voluisset Christus alloqui Ecclesiam, aut omnes aequae Apostolos, non dixisset, mutata repente orationis forma, « pro te », sed « pro vobis »; sicut immediate antea dixerat « expetivit vos » — 3) Pro illo Christus dicit se orasse, qui debeat confirmare *fratres* seu Apostolos. Atqui Ecclesia non debet Apostolos confirmare, sed ab illis confirmari, nec Ecclesia habet *fratres*, sed filios — 4) Discernit imo Christus Petrum a reliquis Apostolis, sicut confirmantem a confirmandis. Neque obstat quod Apostoli, vi extraordinariae praerogativae, non indigebant confirmari in fide, cum, singuli essent infallibles; nam secundum potestatem ordinariam fallibles erant singuli, et secundum hanc ad successores transmittendam, reprezentabant Episcopos, qui indigent confirmari a Petro eiusque successoribus — 5) Quaecumque igitur docent, verba Christi referri ad Petrum ut *Primate*, eadem probant non de Ecclesia, aut omnibus aequae Apostolos, sed in recto de Petro sermonem esse.

1067. Notetur autem hic, infallibilitatem Petri in fide non importare *solum* quod fides Petri sit inamissibilis, sed quod omnino Petrus non erret: nam posset quis absque pertinacia, per ignorantiam aut errorem, negare aliquid ad fidem pertinens, quin fidem amitteret. Sed indefectibilitas in fide promittitur (promittitur inquam, hic enim nondum confertur) Petro, *ut confirmet fratres suos*, et sic Ecclesia maneat indefectibilis in fide; ergo indefectibilitas fidei in Petro proprie respicit magisterium, quod

ipse exercet in Ecclesia, et in eo est infallibilis. Ecclesia autem nec per ignorantiam errare potest in fide; ac proinde Petro promittitur ut omnino errare non possit in fide.

+ 1068. III. Dicimus verba Christi referri ad Petrum *uti Caput Ecclesiae, adeoque agi de praerogativa ad Petri successores transmittenda*. Nam — 1) Apostolos omnes eadem tentatione Satanis adgredi concupivit; uni tamen nominatim Simoni fusis precibus consultum immediate Christus voluit. Hac quidem agendi ratione ratum confirmatumque voluit verbum ac consilium, quo Simonem fecerat omnium *petram* Petrumque vocavit: scilicet cum Petrus designatus esset *petra fidei, fundamentum Ecclesiae, principium unitatis ac firmitatis*; Petro qua tali (qua futuro Ecclesiae universae Primi) iniungitur munus confirmandi fratres in fide.

Quod S. Leo M. (serm. 4. al. 3. 3.) in hunc modum paeclare exponit: « Commune erat omnibus Apostolis periculum de tentatione formidinis, et divinae protectionis auxilio pariter indigebant, quoniam diabolus omnes exagitare, omnes cupiebat elidere; et tamen specialis a Domino Petri cura suscipitur, et pro fide Petri proprie supplicatur, tamquam aliorum status certior sit futurus, si mens principis victa non fuerit » Et Theophylactus (Com. in h. l.): « Quia te habeo », ait, « ut principem discipulorum, postquam negato me fleveris, confirma ceteros: sic enim te decet, qui post me Ecclesiae petra es et fundamentum ». Hinc ipse Bossuet (Medit. die 72.): « Debebat », inquit, « semper in Ecclesia adesse Petrus, qui suos fratres confirmaret in fide. Id remedium erat opportunum, ut sententiarum unitas servaretur, quam Salvator omnium maxime expetebat; et haec auctoritas tanto magis erat necessaria sub Apostolorum successoribus, quanto horum fides minus erat firma, quam illa ipsorum Apostolorum ». Quare (in prima pastorali de prom. Christi fact. Eccl.) de cathedra Petri concludit: « In qua sola, ut utamur SS. Patrum formulis, unitas ab omnibus servata est; cui si adhaeremus firmiter de Christi promissis tuti erimus... Ipsi enim id curae datum ut fratres confirmet, ac idcirco evadat petra, supra quam immortale aedificium erit erendum ».

2) Id confirmatur ex iis quae praecedunt in contextu. Dicitur

+ obam.

enim orta inter discipulos contentio « quis eorum videretur esse maior ». Christus fastum et ambitionem excludens, dixit: « Reges gentium dominantur eorum... vos autem non sic: sed qui maior est in vobis fiat sicut minor ». Sed ex hac humilitatis professione poterant Apostoli animis excidere, ad quos erigendos subiunxit Christus: « Vos autem estis qui permansistis mecum in tentationibus meis. Et ego dispono vobis sicut dispositus mihi Pater meus regnum, ut edatis, et bibatis super mensam meam in regno meo; et sedeatis super thronos iudicantes duodecim tribus Israel ». At vero ex hac futura sortis aequalitate poterant Apostoli oblivisci designatum fuisse omnium *Caput*, quandiu in terris degerent: unde Christus ait: « Satanas expetivit vos » et « Ego rogavi pro te »; « Tu... confirma fratres tuos ». Quam evidentem interpretationem agnoverit ipse Bossuet, qui (Medit. die 70.) scribit: « Quoniam [Christus] in cohibenda suorum Apostolorum ambitione ita erat locutus, et ab iis qui eius verba non satis ponderassent, credi potuerit nullum primatum fuisse relictum, quin et diminutum fuisse illum, quem Petro tradiderat; hoc loco perinde effatur: ut oppositum plane demonstraret. "Satanas," inquit, "expetivit vos, ut cibararet omnes: Ego autem, Petre, rogavi pro te," pro te in particulari, pro te distincto: non quod alias neglexerit, sed, ut Patres exponunt, quod firmato capite impedire voluit, ne membra nutarent. Ait igitur: "rogavi pro te," non vero rogavi pro vobis ».

3) Eatenus Christus arcet a Petro lapsum in fide, quatenus debeat fratres confirmare. Atqui non debeat Petrus solo tempore passionis (quod adversarii contendunt), sed semper posthac, et multo magis in posterum fratres confirmare: nam — a) tunc erat solum designatum *Caput* Ecclesiae, postea *actu* futurus erat *Caput*; Apostoli ipsi, ob extraordinarias praerogativas, minus indigebant confirmari a Petro, quam eorum successores. Num dicemus, Christum dedisse Ecclesiae hoc medium conservandae fidei, pro eo tempore, quo medio illo minus ea indigebat: abstulisse vero, quando eius medii necessitas urgebat? Sane indeterminata sunt verba Christi et per se ad omnia tempora extendi possunt: aliunde vero cum fides Petri opponatur tentationi Satanae, tamdiu durare debet, quandiu durat Satanae impugnatio contra Ecclesiam; haec

vero semper a Satana impugnatur. Quemadmodum igitur illud « portae inferi » apprime respondet illis « Satanas expetivit vos »; ita illud « ne deficiat fides tua... confirma fratres tuos » apprime respondet illis « super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam » — b) Sane impossibile est, ut Christi oratio referatur ad imminentem tentationem; nam oravit nominatim pro Petro, prae ceteris Apostolis; et tamen lapsus est Petrus plusquam ceteri Apostoli: oravit ne deficeret fides Petri; et tamen Petrus negavit se cognoscere magistrum suum; oravit ut posset Petrus confirmare fratres; at durante tentatione, tempore nempe dispersionis Apostolorum, Petrus maxime indigebat confirmari; tempore vero resurrectionis Christi subsecuto, Christus ipse confirmatoris munus exercuit.

4) Unde ipse Döllinger (*Christi Religio et Ecclesia*, pag. 32. ed. 1.) cum adhuc fidelis Christo et Ecclesiae permaneret, eandem interpretationem adhibuit; hunc enim ipsum locum commentans, ita scripsit: « *Cathedra Petri* (ex mente Jesu Christi) permanere debebat *sedes veritatis et stabilis fidei arx*, qua omnes confirmarentur. Verba enim et precatio Domini *non solam personam singularem et proximum tempus* resplicerunt, sed fundamentum posuerunt et aedificarunt, ad Ecclesiam *ante omnia eiusque futuras necessitates* spiritu praevisas pertinuerunt ».

1069. Exegeticam hanc textus interpretationem antiqua et constans Patrum traditio confirmat. Cum vero Scriptor quidam tempore Conc. Vaticani, in opusculo, cui titulus *Considerationes* (n. 10.), Launoium (Epist. l. 5. ep. 6.) secutus, non dubitaverit asserere, Agathonem Papam *primum* traxisse verba Christi ad Rom. cathedral Romanosque Pontifices: contenti erimus pauca praecedentium testimonia exhibere.

Ante Agathonem scripsit S. Ambrosius (de Fide, l. 5. c. 1.). « Petro dixit (Jesus): "Rogavi pro te, ut non deficiat fides tua." Eidem autem supra dicenti: "Tu es Christus Filius Dei vivi," respondit: "Tu es Petrus, et super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam, et tibi dabo claves regni coelorum." Ergo cui propria auctoritate regnum dabat, huius fidem firmare non poterat? quem cum petram dicit, fundamentum Ecclesiae indicavit ». — S. Cyrillus (serm. 4. al. 3. n. 4.) ait: « "Et tu aliquando conversus

confirma fratres tuos," id est firmamentum atque magister esto illorum, qui per fidem ad me accedunt ». S. Leo M. hortatur ut gratias agamus sempiterno Regi Domino Iesu Christo, « quod tantam potentiam dedit ei, quem totius Ecclesiae principem fecit, ut si quid etiam nostris temporibus recte per Romanos Pontifices agitur recteque disponitur, illius operibus, illius sit gubernaculus deputandum, cui dictum est: "Et tu conversus confirma fratres tuos;" et cui post resurrectionem... dixit: "Pasce oves meas" ». — S. Gregorius M. (Epist. l. 4. ep. 4.) ait: « Cunctis Evangelium scientibus liquet, quod voce Dominica sancto et omnium Apostolorum principi Apostolo, totius Ecclesiae cura commissa est. Ipsi quippe dicitur: "Petre, amas me? Pasce oves meas." Ipsi dicitur: "... Ego pro te rogavi, ut non deficiat fides tua, et tu aliquando conversus confirma fratres tuos." Ipsi dicitur: "Tu es Petrus," », etc. — S. Gelasius Papa (ep. 5. ad Honor.) scripserat: « totius a se ovilis Dominici curam agi, quae beato Petro Salvatoris ipsius nostri voce delegata est: "Et tu conversus confirma fratres tuos;" et item: « Pasce oves meas » ». — Pelagius II. monens Istriae Episcopos, ut Sanctae Sedis sententiae se subiicerent: « Nostis », inquit, « in Evangelio Dominum proclamantem: "Simon, Simon," etc. Considerate, carissimi, quia veritas mentiri non potuit, nec fides Petri in aeternum quassari poterit vel mutari ». — Stephanus Dorensis in oratione habita in Conc. Latercum dixisset, ideo per ipsum Orientis Episcopos ad Sanctam Sedem confugere, quod haec omnibus praeposita sit, in confirmationem affert imprimis verba Christi de clavum potestate et de mandato pascendi agnos et oves, deinde vero ita concludit: « Et iterum ipse (Petrus) praecipue ac specialiter firmam prae omnibus habens in Dominum nostrum Iesum Christum et immutabilem fidem, convertere aliquando et confirmare exagitatos consortes suos » et spirituales meruit fratres: utpote dispensative *super omnes* ab ipso, qui propter nos est incarnatus Deus, potestatem accipiens et sacerdotalem auctoritatem ».

Ubiorem testimoniorum segetem invenies apud Schrader (de Unit. Rom. p. 2. a pag. 187.). Nobis satis erit adnotare, quod etiamsi haec testimonia non extarent ipsius tamen Agathonis epistola indubium exsisteret argumentum, nostram interpreta-

tionem eo tempore fuisse communiter receptam. Est enim illa ipsa celebris epistola, quae a Patribus Constantinopolitanis eadem acclamatione, qua Leonis M. a Chalcedonensibus, suscepta est: « Petrus per Agathonem locutus est ».

1070. SCHOLION. Obiectiones fere omnes contra data argumenta fieri solitas in ipsa argumentorum expositione praecipuavimus. Iuverit solum duas hic breviter subiicere. *Prima* est: Si vera esset tradita expositio textus Luc. XXII., ex ea sequeretur Rom. Pontificem non solum non posse errare dum *ex cathedra* fidem docet (dum confirmat fratres), sed nec posse fieri haereticum; siquidem Christus pro Petro rogavit « ut non deficiat fides tua, et tu aliquando conversus *confirma* », etc. Sed hanc illationem negant non pauci Doctores Catholici (n. 1045.). Ergo.

Resp. 1) Ex donis Petro concessis ea solum ad successores transmitti debent, quae ei promissa et collata fuerunt ratione munera Pastoris supremi, quaeque ad ipsum munus rite obeundum necessaria sunt. Atqui ad munus supremi Doctoris in fide certe necessarium est, ut Petrus eiusque successores dum fidem authentice docent errare non possint, quo fit ut ita fratres confirmant, ut hi teneantur ei subiici, adeoque in unitate continantur; necesse autem non est ut Petri successores, uti privatae personae veram fidem, praesertim internam, semper retineant (n. 792.). Ergo. — 2) Si alicui ex eodem textu videretur recte inferri indefectibilitas in fide etiam interna Rom. Pontificum, etiam uti privatae personae sunt; per nos licet huic illationi adhaerere: ei certe adhaerent non pauci Doctores Catholici, ut vidimus (n. 1045.).

1071. *Altera* obiectio est: Ex datis argumentis id solum sequitur, Petrum eiusque successores infallibles esse, quatenus debent fidei firmitatem unitatemque servare, fratres confirmando. Atqui ad id requiritur et sufficit ut sint infallibles *in decisis*, ut aiunt, non vero *in dubiis* aut *decidendis*. Ergo.

Resp. 1) *indirecte*: pari ratione ostendi posset Concilium oecumenicum (Gallicanos impetum) non esse infallibile *in decidendis*, sed *in decisis*; atque ita iam nullum esset supremum tribunal in Ecclesia a quo quaestiones circa fidem et mores obortae definiri infallibiliter possent.